

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛІГА СТУДЕНТІВ АСОЦІАЦІЇ ПРАВНИКІВ УКРАЇНИ

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА БЕЗПЕКИ СУСПІЛЬСТВА**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 19-20 травня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

ДОКАЗИ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ПРОЦЕСІ

Чемодурова К. Ф.

Студентка II курсу, Юридичного факультету

Сумського державного університету

Науковий керівник: Колеснікова М.В.

к.н.ю., старший викладач кафедри АГПФЕБ

Сумського державного університету

Кожна сфера людських стосунків, у якій має місце конфлікт, що потребує судового розв'язання, безумовно, пов'язується з наданням суду доказів та посиланням на них, оскільки лише на цій підставі можливе аргументування подій чи зіставлення позицій.

Поняття доказів досліджувалося багатьма вченими. Так, одні вчені намагалися розкрити поняття доказів через засоби доказування, тим самим ототожнюючи їх, інші розмежовували поняття доказів і засобів доказування, зазначаючи, що ці поняття є взаємопов'язаними, треті акцентують увагу на критеріях, за якими класифікуються докази.

На думку М.П.Мельника, правильне визначення поняття доказів має принципове значення для вирішення багатьох процесуальних питань [1, с.269]. Воно допомагає правильно орієнтуватися в питанні про те, які фактичні дані й об'єкти матеріального світу і за яких умов можуть мати значення доказів у справі.

Доказами в адміністративному судочинстві є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення осіб, які беруть участь у справі, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи (ст. 69 КАС) [2]. Ці дані встановлюються судом на підставі пояснень сторін, третіх осіб та їхніх представників, показань свідків, письмових і речових доказів, висновків експертів.

Докази - це інформація про обставини у справі, яка одержана судом із джерел - засобів доказування. На підставі цієї інформації суд встановлює наявність або відсутність:

1) обставин, якими сторони (а так само інші особи, які беруть участь у справі) обґрунтовують свої вимоги та заперечення;

2) інших обставин, що мають значення для вирішення справи.

До інших обставин, що мають значення для вирішення справи, можна віднести обставини, на які сторони чи інші особи, які беруть участь у справі, не посилаються, але які обов'язково, згідно із законом, повинні бути встановлені судом для того, щоб правильно вирішити справу. Сюди також можна віднести обставини, що мають процесуальне значення (наприклад, поважність причин пропущення стороною процесуального строку, причин неприбуття в судові засідання тощо) [3].

На думку А.Т. Комзюк, В.М. Бевзенко та Р.С. Мельник, виходячи з поняття доказів та інших законодавчих положень, можна зазначити про їхні ознаки:

- це будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність оспорюваних обставин ;

- докази як відомості про факти представляють собою відображення реальних фактів, є їх відтворенням, яке дозволяє судити про власність цих фактів вже після того, як вони стали надбанням минулого;
- докази, тобто будь-які фактичні дані, можуть бути представлені у різній формі;
- докази отримуються у встановленій процесуальним законом формі;
- докази, які використовують для прийняття об'єктивного, повного та загального рішення по адміністративній справі, мають відповідати певним вимогам, тобто докази мають бути належними і допустимими;
- жоден доказ, який містить інформацію про предмет доказування, не має для суду наперед встановленої сили [1, с.270-271]

Доказами у справі є (класифікація доказів):

1) Пояснення сторін, третіх осіб, їхніх представників про відомі їм обставини, що мають значення для справи, оцінюються поряд з іншими доказами у справі. Сторони, треті особи або їхні представники, які дають пояснення про відомі їм обставини, що мають значення для справи, можуть бути за їхньою згодою допитані як свідки.

2) Показаннями свідка є повідомлення про відомі йому обставини, які мають значення для справи. Не є доказом показання свідка, який не може назвати джерела своєї обізнаності щодо певної обставини. Якщо показання свідка ґрунтуються на повідомленнях інших осіб, то ці особи повинні бути також допитані.

3) Письмовими доказами є документи (у тому числі електронні документи), акти, листи, телеграми, будь-які інші письмові записи, що містять в собі відомості про обставини, які мають значення для справи.

4) Речовими доказами є предмети матеріального світу, що містять інформацію про обставини, які мають значення для справи. Речовими доказами є також магнітні, електронні та інші носії інформації, що містять аудіовізуальну інформацію про обставини, що мають значення для справи.

5) експертиза може бути призначена для з'ясування обставин, що мають значення для справи і потребують спеціальних знань у галузі науки, мистецтва, техніки, ремесла тощо. Висновок експерта для суду не є обов'язковим, однак незгода суду з ним повинна бути вмотивована в постанові або ухвалі [4, с. 28-30].

Докази також можна класифікувати на первинні — ті, які одержані безпосередньо від джерела, і вторинні (похідні) — які походять від первинних доказів [5, с. 68].

Отже, доказами в адміністративному процесі є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення осіб, які беруть участь у справі, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мельник М.П. Поняття доказів у адміністративному судочинстві України/ М.П.Мельник // Держава і право: юридичні і політичні науки:зб.наук.пр./ Ін - т держави і права ім..В.М.Корецького НАН України [редкол.: Ю.С.Шемшученко (гол.ред.) та ін..]. – К, 2010. – Вип.48. – с.269-274.

2. Кодекс адміністративного судочинства України: Верховна Рада України; Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2747-15/page3>

3. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / О. М. Пасенюк (кер. авт. кол.), О. Н. Панченко, В. Б. Авер'янов [та ін.]; за заг. ред. О. М. Пасенюка. – К.: Юрінком Інтер, 2009. –704 с.

4. Калмикова Я. С. Докази та доказування в адміністративному судочинстві : дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Я. С. Калмикова. – Х., 2013. – 228 с.

5. Науково-практичний коментар до Кодексу адміністративного судочинства / За ред. С.В. Ківалова, О.І.Харитонової. — Х., 2006.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ СПОЖИВАЧА В УКРАЇНІ

Чернадчук О.В.

*ст. викладач кафедри СМП юридичного факультету
Сумського державного університету*

В умовах складної економічної ситуації, в якій опиналась Україна, актуального значення набувають питання захисту економічних та соціальних прав громадян. Так відповідно до ст. 42 Конституції України держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів. Безпосередньо права споживачів встановлені Законом України «Про захист прав споживачів», при цьому слід зазначити, що Україна однією з перших колишніх країн членів СРСР прийняла спеціальний закон спрямований на захист прав споживачів у відповідності до вимог норм міжнародного права, зокрема Керівних принципів для захисту інтересів споживачів [1].

Слід зазначити, що статтею 4 Закону України «Про захист прав споживачів» встановлено право споживача на звернення до суду за захистом порушених прав. В цьому випадку, під самим судовим захистом, на нашу думку, слід розуміти встановлену законодавством процедуру розгляду відповідним судом справи з метою відновлення порушених прав споживача у разі встановлення фактів порушень прав споживача.

Заслугове уваги думка окремих науковців стосовно «подвійності» природи права на судовий захист, як одночасно інституту матеріального та процесуального права [2]. Зазначений підхід дозволяє зробити висновок про нерозривність самого права на судовий захист - з одного боку, та можливості його реалізації з іншого. Доступ до реалізації цього права регламентується Конституцією України та спеціальним законодавством.

Аналіз положень Цивільного процесуального кодексу України (в контексті судового захисту прав споживача) дає підстави дійти висновку, що реалізація права на судовий захист передбачає наявність спеціальної процесуальної дієздатності та правоздатності а також активної дії громадянина направленої на подання до суду заяви або скарги. При цьому за подання заяв або скарг в Україні передбачений судовий збір, які згідно ст. 1 Закону України «Про судовий збір» визначається як збір, що справляється на всій території України за подання заяв, скарг до суду, за видачу судами документів, а також у разі ухвалення окремих судових рішень, передбачених цим Законом, який включається до складу судових витрат[3].